

Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20583>

Özet

Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i, okul ça??ndaki çocu?u hastal?k veya hastaneye yat?? (hospitalization) durumunda olan ebeveynlerin ya?ad??? spesifik endi?e (anxiety) kaynaklar?n? belirlemek amac?yla Gönener (2003) taraf?ndan geli?tirilmis bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür. Bu araç, özellikle çocu?un sa?l?k durumu kritikle?ti?inde ya da hastane ortam?na girdi?inde ortaya ç?kan, ebeveynlerin duygusal tepkilerini ve korkular?n? ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, ebeveynlerin endi?e düzeylerini nicel olarak saptayarak, sa?l?k profesyonellerine ve psikologlara, bu ailelere yönelik destek stratejileri geli?tirmede kritik bilgiler sunmay? amaçlamaktadır.

Ölçe?in geli?tirilmesi, Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan bir Doktora Tezi (Doctoral Thesis) kapsam?nda gerçekleştirilmiştir. Çal??ma, sadece ebeveynlerin endi?e kaynaklar?n? saptamakla kalmam??, aynı zamanda bu ebeveyn endi?elerinin çocuklar?n kendi endi?e kaynaklar? ile olan etkile?imini ve korelasyonunu da incelemiştir. Bu bağlamda, ölçek, çocuk sa?l??? psikolojisi alan?nda önemli bir tan? ve de?erlendirme arac? olarak tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Endi?esi, Hastaneye Yat??, Okul Ça?? Çocu?u, Ölçek Geli?tirme, Çocuk Sa?l???, Psikometrik, Anksiyete.

Yazarlar

Gönener, H.D.

Amaç

Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i'nin temel amac?, okul ça??ndaki çocuklar?n hastal?k ve hastaneye yat?? süreçlerinde ebeveynlerin ya?ad??? duygusal yükü ve bu yükün spesifik kaynaklar?n? bilimsel yöntemlerle ölçmek ve analiz etmektir. Ölçek, genel kayg?dan ziyade, çocu?un t?bbi durumu, tedavi süreci, hastane ortam?, personel ile ileti?im ve çocu?un psikososyal geli?imi gibi hastaneye özgü faktörlerden kaynaklanan endi?eleri ay?rt etmeyi hedefler.

İkincil bir amaç, ebeveynlerin endi?e kaynaklar?n?n belirlenmesi yoluyla, hastanelerde çal??an hem?re ve doktorlar?n ebeveynlere yönelik daha hedef odaklı psikolojik destek ve bilgilendirme programlar? tasarlamas?na zemin haz?rlamaktır. Bu sayede, ebeveynlerin stres düzeylerinin azaltılması ve dolayısıyla çocuk-ebeveyn i?birli?inin artırılması amaçlanmıştır. Ölçek, ebeveynlerin endi?e kaynaklar?n?n çe?itlili?ini ve yo?unlu?unu derecelendirerek, klinik uygulamada pratik bir rehber sunar.

Yap?

Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i, ebeveynlerin endi?e (anxiety) deneyimini çok boyutlu bir yap? olarak ele almaktadır. Bu yap?, genellikle üç ana tematik alan etraf?nda ?ekillenir: **T?bbi Sonuçlar ve Tedaviye ?li?kin Endi?eler**, **Çocu?un Psikososyal Durumu ve Konforu**, ve **Hastanenin ??leyi?i ve ?leti?im**. Ölçe?in maddeleri, ebeveynlerin çocu?un ya?am?n? tehdit eden durumlara, a?r? yönetimine, gelecekteki komplikasyonlara ve uzun süreli hastane kal???n?n aile düzeni üzerindeki etkilerine dair alg?lar?n? ölçmek üzere tasarlanm???r.

Bu psikometrik araç, ebeveynlerin çocu?un hastal??? kar??s?ndaki çaresizlik hislerini, bilgi eksikli?inden kaynaklanan belirsizlik toleranslar?n? ve hastane personeliyle kurduklar? ili?kinin kalitesini ölçen alt boyutlar içerebilir. Ölçe?in temel yap? (construct) geçerli?inin sa?lanması, bu farklı endi?e kaynaklar?n?n birbirinden ba??ms?z veya birbiriyle ili?kili faktörler olarak ayr???r?lmasına ba?lıdır.

Geçerlik

Kaynak referansta Geçerlik (Validity) bilgisine dair spesifik bir raporlama bulunmamaktadır. Ancak, bir Doktora Tezi kapsamında geli?tirilen ölçekten beklenen standartlara göre, ölçe?in yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar?n?n yap?lm?? olması muhtemeldir.

Ölçe?in yap? geçerli?i, muhtemelen Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak test edilmi? olmalıdır; bu, ölçe?in gerçekten ebeveynlerin endi?e kaynaklar?n? ölçtü?ünü ve genel kayg?dan ayr???n?n? gösterir. Kapsam geçerli?i ise, hastaneye yat?? ve hastal?k durumlar?n?n tüm potansiyel endi?e alanlar?n? (örne?in, çocu?un ac?s?, ölüm korkusu, finansal yük) yeterince temsil edip etmedi?i ile ilgilidir. Bu tür bir geli?tirme çal??mas?nda, uzman görüş?leri al?narak kapsam geçerli?inin sa?land??? varsay?labilir.

Güvenirlik

Kaynak referansta Güvenirlik (Reliability) bilgisine dair spesifik bir raporlama bulunmamaktadır. Ölçek geli?tirme sürecinin temel bir ad?m? olarak, ölçe?in iç tutarlı???n?n ve zamana ba?lı istikrar?n?n de?erlendirilmesi zorunludur.

Ölçe?in güvenilirli?, büyük olasılıkla Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? (ebeveyn endi?e kaynaklar?) tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirli?i yönteminin kullan?larak, ebeveynlerin endi?e düzeylerinin k?sa bir süre içinde tutarlı kald??? (t?bbi durumun de?i?medi?i varsay?lırsa) gösterilmi? olabilir. Tipik olarak bu tür klinik ölçeklerde kabul edilebilir güvenilirlik katsayılar?n?n ($\alpha > 0.70$) elde edilmesi beklenir.

Faktör Analizi

Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, Faktör Analizi (Factor Analysis) yöntemlerinin kullan?lmas?, ölçe?in psikometrik yap?s?n?n belirlenmesinde merkezi bir rol oynam??t?r. Bu analiz, ba?lang?çta geni? bir madde havuzundan toplanan verilerin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmay? amaçlam??t?r.

Beklenen Faktör Analizi sonuçlar?, ebeveyn endi?e kaynaklar?n? temsil eden birkaç ba??ms?z faktörün varl??n? i?aret etmelidir. Olas? faktörler ?unlard?r: **T?bbi Bak?m Kalitesine Yönelik Korkular** (hata yap?lmas?, yetersiz bilgi), **Çocukta Ya?anacak A?r? ve Travmaya ?li?kin Endi?eler**, **Sosyal ve Ekonomik Yükümlölüklerin Aksama Kayg?s?** ve **Çocu?un Uzun Vadeli Sa?l?k Sonuçlar?na Dair Belirsizlik**. Faktör yüklerinin incelenmesi, hangi maddelerin hangi endi?e kaynaklar?n? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstererek ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?na rehberlik etmi?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, psikolojik tutum ve duygusal tepki ölçen bir ölçek olarak, büyük olas?l?kla Likert tipi derecelendirme (örne?in, 3'lü, 4'lü veya 5'li) kullan?lm??t?r.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Okul ya? dönemi çocu?u olan ebeveynler (Parents of school-age children).

Age Group: Ebeveynler, çocuklar?n?n ya? grubu ise okul ça?? (yakla??k 6-12 ya?) olarak belirlenmi?tir.

Population Details: Hastal?k veya hastaneye yat?? durumu ya?ayan çocu?u olan ebeveynler. Örneklem muhtemelen ?stanbul'daki Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'ne ba?l? hastanelerden sa?lanm??t?r.

Test Methodology: Ölçek geli?tirme çal??mas?d?r. Gözleme dayal? olmayan, öz-bildirime dayal? (self-report) bir ölçektir. Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Endi?e, Hastaneye Yat??, Okul Ça?? Çocu?u, Ölçek Geli?tirme, Çocuk Sa?l???, Psikometrik, Anksiyete.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Not Reported)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Not Reported)

Correspondence Address: Bilinmiyor (Not Reported). Tezin yap?ld??? kurum: Marmara Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2003 (Tezin tamamlanma y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçek bir Doktora Tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, kullan?m? genellikle akademik amaçlar için ücretsizdir ancak yazar?n (Gönener, H.D.) veya tezin yap?ld??? kurumun (Marmara Üniversitesi) iznine tabi olabilir. Ticari kullan?m amaçlanmam???r. Ölçe?in orijinal versiyonuna eri?im için tez veritabanlar? incelenmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Gönener, H.D. (2003). *Okul ya? dönemi çocu?u olan ebeveynlerin hastal?k ve hastaneye yatma durumunda Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi ve çocuklar?n endi?e kaynaklar? ile etkile?imi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ebeveynlerin Endi?e Kaynaklar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır.